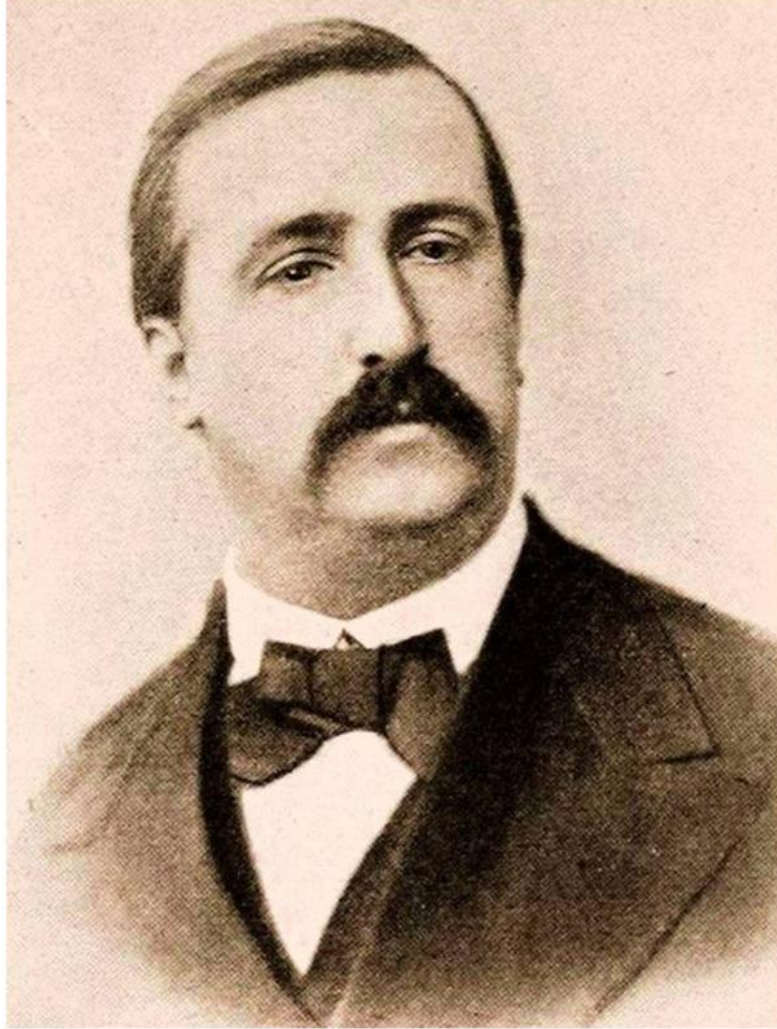

Aleksandr BORODIN

Aleksandr BORODIN
(1833-1887)

31 Ekim/12 Kasım 1833, Saint Petersburg, Rusya – 15/27 Şubat 1887, Saint Petersburg, Rusya.

Rus besteci ve kimyacı.

1833'de Luka Semyonovich Gedeonishvili adında bir Gürcü prensin gayrimeşru oğlu olarak doğdu. Babası onu kendi yerine, serflerinden Porfiry Borodin'in evladı olarak

kaydettirdi. Piyano derslerini de kapsayan iyi bir eğitim aldı. Erken yaşta hem bilim hem de müzikte kabiliyet gösterdi. Daha sonraları her iki alanda yoğun bir yaşam sürdü ve 54 yaşında katıldığı bir balo sırasında ani bir kalp krizi sonucu öldü.

St. Petersburg'da tıp ve kimya okumuş askeri doktorluk yapmış ve profesör olarak akademik

kariyerini sürdürmüştür. Müzik bilgisini Balakirev'in yardımıyla geliştirmiştir.

İlk gençlik yıllarında Mendelssohn'a karşı ilgi duymuşsa da daha sonraki yıllar Rus halk müziği onu bu tutkusundan kolayca uzaklaştırmıştır.

Kimya Çalışmaları

24 yaşında kimya doktorasını tamamladıktan sonra Almanya'da Heidelberg'de Emil Erlenmeyer'in Laboratuvarında üç sene benzen türevleri üzerine çalıştı. Bu dönemde bir süre de Pisa'da organik halojen bileşikler üzerine çalışma yapan Borodin 1862'de yayınlanan bir deneyde benzilklorid'de, flor'un klor'la nükleofil yer değişmesini ilk olarak ele alan kişiydi.

1939'da Hunsdiecker tarafından yayınlanan ve Batı ülkelerinde Hunsdiecker reaksiyonu olarak bilinen benzer bir reaksiyon Sovyetler Birliği tarafından "Borodin reaksiyonu" olarak adlandırıldı. Rusya'ya döndükten sonra küçük aldehydlerin self-kondansasyonu üzerine çalışmaları 1864 ve 1869'da yayınlandı ve bu alanda August Kekule rekabet etti. Aldol reaksiyonunun keşfi Charles-Adolf Wurtz ile birlikte Borodin'e atfedilir. 1872'de Rus Kimya Cemiyetine aldehid reaksiyonlarında alkole benzer özellikleri olan bir yan ürünün ortaya çıktığını bildirdi ve aynı yıl yayınlanan Wurtz'un makalesindeki bileşiklerle olan benzerliğine işaret etti. 1872'de yayınlanan son bilimsel makalesinde amid reaksiyonları ve hayvan idrarından üre elde edilmesi yöntemleri konu edildi.

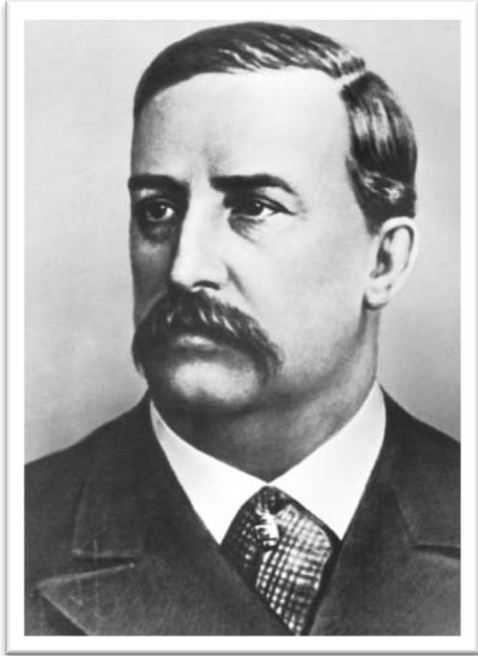
Bu ikili mesleki yaşamı Borodin'in evinde sevimli bir karmaşaya yol açıyordu. Besteci Rimsky-Korsakov hatıralarında bu durumu şöyle nakletti: "Onu ziyaret ettiğimde sıklıkla yan dairedeki laboratuvarında çalışmakta olur

işini bitirip benimle birlikte evine geçip müzik işlerine, sohbetlerine dalardı. Aniden fırlar, bir şeylerin kaynayıp yanmadığını kontrol amacıyla, laboratuvara koşardı. Bu sırada koridorlar inanılmaz bir sesle söylediği yedili sekizli melodi sekanslarıyla dolardı."

Bunların yanı sıra, Arkadaşlarına, öğrencilerine ve özellikle akrabalarına karşı iyi huylu cömertliği evinin 1960'larda moda olan şekilde ücretsiz han gibi dolmasına yol açıyordu. Tarihçi Richard Anthony Leonard'a göre: "...İnsanlar günün veya gecenin her saatinde evin içinde ordan oraya oğul veren arılar gibi dolanıyordu. Tüm yataklar dolduğunda koltuklar, koridorlar veya sandalyelerde kestiriyorlardı; pek seyrek olmayarak Borodin'in yatağında yatanlara da rastlanıyordu. Ev genellikle bir karışıklık ve düzensizlik yuvasıydı. Buraya taşındıktan beş yıl sonra bile karı koca Borodin'ler kitap ve

müzik materyali kümeleri, tamamen yerleştirilmemiş eşya paketleri arasında yollarını arıyorlardı... Borodin, en son ne zaman yemek yediğini hiçbir zaman hatırlamış gibi görünmediği için öğünler -akşam saat 11'de başlayan öğle yemekleri- gibi, aklın almayacağı biçimde düzensizdi. Geçici misafirler, akrabalar ve kısmen yabancıların yanı sıra bir kedi kolonisi de -bir kedi özgürlüğü salonu olarak algıladıkları Borodin konağında- sofradaki yerini alırdı. Tüm bu nedenlerle Borodin müzikte çağdaşları kadar verimli olmadı.

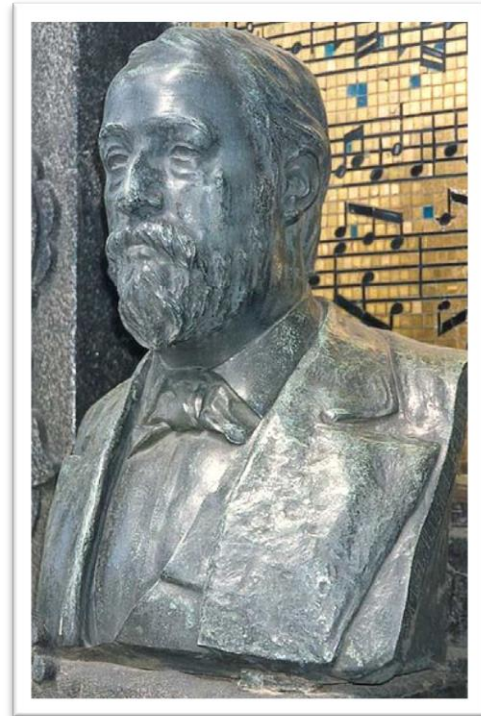

1862'de tanıştığı Mily Balakirev'den bestecilik dersleri aldı ve bestelediği ilk senfoni 1869'da onun yönetiminde icra edildi. Aynı yıl başladığı ikinci senfoni 1877'de Eduard Napravnik yönetiminde icra edildi ve dikkate değer bir beğeni sağlamadı. Ancak Rimsky-Korsakov'un yaptığı küçük orkestrasyon değişiklikleri sonrası 1879'da yine onun yönetiminde başarı kazandı.

1869'da ilk başladığı eser olan 2.Senfoni'nin yanı sıra bazılarınca en başarılı yapıtı olarak kabul edilen, aynı zamanda en iyi Rus tarihsel

operaları arasında sayılan Prens İgor'a başladı. Bugün konserlerde ayrı bir parça olarak da çalınan ve Borodin'in en tanınan eseri olan 'Poloveç Dansları' bu opera içinde yer alır. Maalesef Prens İgor Borodin tarafından yarım kalmış ve ölümünden sonra Rimsky-Korsakov ile Alexander Glazunov tarafından tamamlanmıştır. Çok tanınan diğer eserleri arasında Orta Asya Steplerinde adlı senfonik şiiri ile iki tane yaylı çalgılar dördlüsü de vardır. Bu dördlülerin ikincisindeki "nocturne" adlı bölüm bestecinin güçlü lirisizmini gösterir. 1882'de başladığı üçüncü senfoni ölümünden sonra Glazunov tarafından tamamlanmıştır.

Eserleri lirik gücü ve zengin armonileriyle tanınır. Batılı bazı bestecilerin etkilerinin yanı sıra bestelerinde Rusya'ya has tadlar de inkar edilmeyecek biçimde hissedilir. Tutkulu ve alışılmadık armoniler içeren müziği Claude Debussy ile Maurice Ravel üzerinde güçlü tesir bırakmış Ravel 1913'de "À la manière de Borodine" isimli bir beste yapmıştır.

Tikvim Mezarlığı'ndaki Büst